

متن پرسش

در پرسش ۴۰۵۲۰ فرمودید نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند «من رانی فقد رای الله» (هرکس مرا ببیند خدا را دیده است)، آدرس این نسبت حدیثی که دادید را بیان نمایید. ظاهراً تصور می‌کنم این انتسابی که داده اید از برداشت جناب ملاصدرا و صحبت عین القضاة همدانی در تمهیدات نشأت گرفته که به نظر می‌رسد برداشت ذوقی و اشتباه از حدیث «من رانی فی المنام فقد رای الحق» بوده است. تمام احادیث با این ادبیات به اشکال ذیل است که با برداشت ذوقی و دلخواسته ی حضرت ملاصدرا و حضرت عین القضاة متفاوت است: من رآنی فی المنام فکأنما رآنی فی الیقظه. (أمالی المرتضی، دار الفکر العربی، ج ۲، ص: ۳۹۴) من رآنی فقد رأى الحق فان الشیطان لا یتمثّل بی (مجمع الزوائد، دار الکتب العلمیه، ج ۷، ص ۱۸۱) من رآنی فقد رأى الحق فإن الشیطان لا یتکوّننی (صحیح البخاری، دارالفکر، ج ۸، ص ۷۲) من رآنی فقد رأى الحق فإن الشیطان لا یتزیّی بی (الجامع الصغیر، دارالفکر، ج ۲، ص ۶۰۲) من رآنی فقد رأى الحق فان الشیطان لا یتشبه بی (کنز الفوائد، دار الذخائر، ج ۲، ص: ۶۳) بنابر این لفظ الحق که در حدیث آمده به معنی اینست که اگر کسی مرا در خواب یا حالات دیگر ببیند، حقیقتاً خودم را دیده، نه اینکه الله را دیده، ضمناً لفظ الحق در لسان وحی و اهل بیت به وسعت ادبیات تصوف و عرفان امروزی برای حضرت حق به کار برده نمی‌شده، بلکه دلالت اصلی اش به حقیقت، درستی و مطابقت با حق بوده است. اگر آنچه به رسول الله ص نسبت دادید منبعی دارد بفرمایید. با توجه به اینکه اصلاح انتساب خلاف واقع عمومی به نبی اکرم (ص) باید عمومی باشد.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین‌طور است که می‌فرمایید که بیشتر بحث رؤیت آن حضرت «فی المنام» است و اساتید محترم همان را توسعه داده‌اند و بر همین اساس به هر حال متوجه مظهریت حضرت رسول الله «صلی‌الله‌علیه‌وآله» به عنوان نور حضرت حق و حضرت «الله» می‌شویم و این غیر از تمثیل حضرت «الله» است در جمال رسول خدا «صلی‌الله‌علیه‌وآله». موفق باشید